

Raadsinformatiebrief¹

Onderwerp	ABA therapie
Portefeuillehouder	N. Groothuismink
Portefeuille	Jeugdbeleid en (specialistische) Jeugdhulp

Aan de leden van de gemeenteraad Zaanstad,

Inleiding

Op 6 november 2024 heeft een inspreker bij de gemeenteraad aandacht gevraagd voor het onderwerp 'ABA-therapie'. Middels deze Raadsinformatiebrief willen wij u onze zienswijze op het gebruik van ABA-therapie in de gemeente Zaanstad delen.

Toelichting

Wat is ABA-therapie?

Applied Behavior Analysis (ABA) is een verzamelnaam voor behandelvormen van autistische en verstandelijk beperkte kinderen. Het is een wetenschappelijk onderbouwde interventie die al vele jaren veelvuldig wordt toegepast, ook in Nederland.

Een vorm van ABA-therapie is niet bij elk kind effectief én ook niet passend bij elk kind. Het is van belang om onderscheid in de verschillende vormen van ABA-therapie te blijven zien.

Controverse rondom ABA-therapie

Sinds 2023 is er veel landelijke (media-) aandacht voor ABA-therapie. Dit vanwege de zorgen over de interpretatie en correcte toepassing door een aantal jeugdzorgaanbieders bij kinderen met autisme.

Hierbij werd met name gesproken over een zeer intensieve vorm van ABA-therapie, waarbij kinderen gedurende 20 tot 40 uur per week één-op-één begeleiding kregen en er sprake was van 'fixatie': het vastbinden van de handen zodat deze kinderen niet meer kunnen fladderen bijv.

Het Nederlands Autisme Register heeft, op verzoek van het ministerie van VWS, in maart 2024 onderzoek² gedaan onder mensen die ervaring hebben met -verschillende vormen van- ABA-therapie. Het beeld wat dit onderzoek oplevert is zeer divers:

- Van de volwassenen die een behandeling hebben gehad is 30% positief, 20% neutraal en 40% negatief. Hoe langer geleden de behandelingen zijn geweest hoe meer er de kans is dat de volwassene negatief is op de behandeling,
- 67% van de ouders zijn positief, 20% neutraal, 10% negatief,
- Zorgprofessionals zijn in overgrote meerderheid (>80%) positief over ABA-therapie.

Het ministerie van VWS heeft in juni 2024 een reactie³ op dit rapport gestuurd naar de Tweede Kamer.

De Nederlandse Vereniging van Autisme (NVA) keurt ABA-behandelingen die niet voldoen aan de criteria van de Zorgstandaard Autisme af. Daarnaast wil zij dat er naar alternatieven wordt gezocht en dat scholen leerlingen met autisme passend onderwijs moeten bieden.

Kan de gemeente Zaanstad het gebruik van ABA-therapie verbieden?

Vormen van ABA-therapie worden ook in Zaanstad aangeboden. Dit gebeurt door gerenommeerde, professionele organisatie, zoals iHUB, Levvel, Youz, De Blauwe Zon en

¹Op deze raadsinformatiebrief volgt geen actie van de Agendacommissie. Wanneer u een onderwerp hieruit wilt bespreken dan kunt u dit doen door een raadsinstrument in te zetten. Bijvoorbeeld een rondvraag (primair gericht aan het college van B&W of een agenda-initiatief (primair gericht aan de collega fracties)). Vermeld altijd in het raadsinstrument: wat u wilt bespreken inclusief een korte concrete toelichting.

² [ABA-rapport-NAR-20240328.pdf \(autisme.nl\)](#)

³ [Kamerbrief met beleidsreactie op rapport NAR over ervaringen van volwassenen, ouders en zorgverleners met ABA behandelingen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

MOC 't Kabouterhuis. Deze organisaties bieden niet de zeer intensieve vorm van ABA-therapie aan en staan onder strikte controle van de inspectie.

De gemeente koopt geen producten/behandelingen/therapieën in, dus ook geen ABA-therapie, en kan via die weg geen aanbieders of therapieën uitsluiten. De verantwoordelijkheid voor de inhoud en kwaliteit van behandelingen ligt bij zorgprofessionals. Het besluit om een ABA behandeling voor te stellen aan ouders, in te zetten en onder welke voorwaarden dat moet gebeuren, ligt daarom bij de aanbieders en kan geen resultante zijn van een politiek bestuurlijk debat.

De Zaanse zorgaanbieders van ABA-therapie bieden nog meer vormen van jeugdhulp aan die niet ter discussie staan. Bij het niet verlengen of afsluiten van de contracten met deze zorgaanbieders vervallen ook deze vormen van jeugdzorg, wat zorgt voor verschraving van het jeugdzorgveld.

Gemeenten verstrekken pgb's aan ouders waarmee zij zorg of ondersteuning kunnen inkopen voor hun kind. Het is een vrije keuze van ouders om te kiezen voor een behandelmethode waarvan zij denken dat hun kind geholpen is. Maar een klein deel van de ouders die in het verleden hebben gekozen voor ABA-therapie voor hun kind is negatief over hun ervaring met ABA-therapie.

De Jeugdwet laat geen ruimte om een behandeling waarvoor ouders kiezen te verbieden, zolang deze behandeling niet landelijk verboden is.

Financiële en Juridische consequenties

Geen

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Niet van toepassing

Aanpak/uitvoering

In Zaanstad zijn meerdere platforms van ervaringsdeskundigen en zorgaanbieders werkzaam, zoals het Zaans Autisme Loket en het Autisme Netwerk Zaanstreek-Waterland. De betrokken beleidsadviseurs zijn in gesprek met betrokkenen van deze platforms, jeugdteam en scholen, zodat zorgen en alternatieven met betrekking tot ABA-therapie kunnen worden gedeeld.

Betreft

Het betreft actieve informatievoorziening

Bijgevoegde stukken

Geen

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Zaanstad,

Drs. J. Hamming, burgemeester

Drs. G. Blom, gemeentesecretaris

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening